कविकुलगुरू - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसी
ताराम(च)चंद्राय नमः ॥ पार्वत्युवाच ॥ पर्वतादीनि रम्याणि स्थाना
नि विविधानि च ॥ तीर्थानि देवखातेवा अरण्यानि च तानि च ॥१॥
तटागानि च कुंडानि कूपांश्च वापिकास्तथा ॥ निर्झराणि च सर्वाणि
श्रुतानि त्वत्प्रसादतः ॥२॥ स्वामिंस्त्वया न तत्प्रोक्तं गुप्तं यत्कदली
वने ॥ द्वात्रिवारं हृतं प्रश्नं मया ते त्रिपुरांतक ॥३॥ तत्र चेत्कथितं ते
वै यास्यामि परमां गतिं ॥ इत्युक्त्वा च ततः शंभुः प्रहस्यात्फुल्ललोच
ना ॥४॥ इत्युक्त्वा च महातेजा गिरीन्द्रीत्यामुमन्दच ॥ ईश्वर उवाच ॥
इदानीं संप्रवक्ष्यामि यद्गोप्यं ते मया कृतं ॥५॥ तत्कथ्येहं कुमारस्य

॥श्री॥
॥२॥

॥श्री॥
॥१॥

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1802
Dist. Nagpur

Checked 2012

Acc. NO. ~~1938~~ M-1802
Title - सिन्दुर गिरीमहात्म्य
Author - ?
Date - ?
Subject - पुराण

folio - 23
Xerox - 43

असौयास्यतितत्रवै ।। रमणीयंमहाभागे तत्समंनास्तिकुत्रचित् ।।
।। ६ ।। नकैलासोनवैकुंठो नहिमेमंदिरेपिवा ।। विंध्येचसहस्रोप्यद्रि
नैमेरसस्तेनभातिवै ।। ७ ।। गिरिश्वेतेषुयद्वृत्तंसद्वृत्तंतुतत्रयत् ।। त
पंगिरिमनुप्राप्यकलांनार्हतिषोडशीं ।। ८ ।। श्रुत्वातत्संभ्रमेणैवगौ
रीप्रोवाचसादरं ।। कृत्वाप्रदक्षिणांपादौमूर्ध्नाजग्राहसादरात् ।। ९ ।।
पार्वत्युवाच ।। नकथ्येहंमहादेवकुमारस्यात्मजस्यच ।। अर्धासनं
ततःशंभुरुपविश्यमनस्विनीं ।। तामुवाचसमालिंग्यगिरेर्माहा
त्म्यमुत्तमं ।। ईश्वरउवाच ।। शृणुदेविपरंगुह्यंगुह्याद्गुह्यतरंपरं
।। तपंगिरेस्तुमाहात्म्यंकर्णेदद्यास्तुमध्यमे ।। ११ ।। विंध्यस्यदक्षिणे
भागेसिंदुरोनामपर्वतः ।। तस्यदर्शनमात्रेणब्रह्महत्याव्यपोह
।।श्री।। ति ।। १२ ।। तावद्विराजतेविंध्यःश्रीशैलोमंदिरंतुवा ।। यावन्नदृश्य ।।श्री।।

कल्लौके: सिंदुराद्रिस्तपो मया ॥१४॥ गोघाती बालघाती चसुरापो ब्रह्म
हापिवा ॥ तेयांति सत्यलोकं वै राम शैलस्य दर्शनात् ॥१५॥ अवंती गोत
मी काशी कांतिका मथुरापुरी ॥ कल्लौ वासस्य रामेंद्र कलांनां हंति षोड
शीं ॥१६॥ हरिक्षेत्रं गया गंगा पुष्करं पुरषोत्तमे ॥ कुरुक्षेत्र समं वासं क
लांनां हंति षोडशीं ॥१७॥ कोटिवर्षं तपस्तप्तं यत्फलं हिमवन्गिरौ ॥ त
त्फलं प्रहरार्द्धेन सिंदुरे वसतः कल्लौ ॥१८॥ तत्र ये मानवाल्लोके निवसं
ति कल्लौ युगे ॥ तेषां गतिर्वरारोहे योगिनां वापविष्यति ॥१९॥ सिंदुरा
द्रिस्थितं रामं यः पश्यति अहर्निशं ॥ तस्य स्वर्गं च मोक्षं च सत्यं सत्यं
मयोदितं ॥२०॥ मौनेन तद्दिने स्थित्वा जप्त्वा नामसहस्रकं ॥ अथ
वा रामरामेति मोक्षं याति न संशयः ॥२१॥ ये कुर्वंति नरास्तत्र जाग
रं राम सन्निधौ ॥ पुष्पकेन विमानेन नयांति ते विष्णुमंदिरं ॥२२॥ ध्या

॥श्री॥
॥२॥

॥श्री॥
॥२॥

मान्तेमानवालोके येषां संज्ञायते कलौ ॥ रामयात्रासमंयोगं सर्वेलेवि
गलज्वराः ॥२३॥ द्विजातिवेदविदुषां कोटिं संभोज्य यत्फलं ॥ यतिनैके
नभुंक्तेन सिंदुरे तत्सम फलं ॥२४॥ निदाघकाले पानीयं योददातिन
रोत्तमं ॥ विहगं कुरुतेलेवि प्रंमया पुण्यफलं लभेत् ॥२५॥ सहस्त्रभोज
नंकृत्वा अन्यक्षेत्रेषु यत्फलं ॥ भिक्षामात्रप्रमाणेन सिंदूरे तत्फलं लभेत् ॥
॥२६॥ पार्वत्युवाच ॥ नामद्वयं कथं तस्य नमणीयं तपंगिरेः ॥ पूर्वं तपंगिरि
नाम द्वितीयं सिंदुरालयः ॥२७॥ द्विनामकेन संजातो तन्मे ब्रूहि गजांतक ॥
ईश्वर उवाच ॥ हिरण्यकशिपोर्देहं पीडितं तत्र विष्णुना ॥ रक्तेन तेन सर्वेसि
क्तोदितो मूर्धिरालयः ॥२८॥ सिंदूरसदृशो जातो तेन सिंदूरपर्वतः ॥२९॥ सिंदूर
गिरिनामायं सविख्यातिगतो भुवि ॥ चतुर्द्वारं सुधाकारं योजनो मुक्तिमास्थितं
॥श्री॥ ॥३०॥ तंदृष्ट्वा गिरिराजं वै मुच्यते तन्महेश्वरि ॥३१॥ इतिश्री पद्मपुराणे सिंदूरगि ॥श्री॥

रिमाहात्म्ये प्रथमोध्यायः॥ १॥ ईश्वर उवाच॥ घंटेशः पूर्वदिग्भागे सिद्धेशो द
क्षिणे स्थितः॥ केदारः पश्चिमे देवि हनुमानुत्तरे स्थितः॥ १॥ पूर्वे स्नात्वा त्वुर नदीं
सुरदेवीं समर्चयेत्॥ घंटेशं पूजयेद्भक्त्या नरो याति सुरालयं॥ २॥ देवग्रामे
देवनदीं देवोदेवतिसंयुतं॥ संकेतो यं महाभागे नलस्यो यत्र कुत्रचित्॥ ३॥
दक्षिणद्वारमासाद्य मोक्षकुंडे निमज्य च॥ मोक्षजामर्चयेद्भक्त्या सिद्धेशं साद
रं भजेत्॥ ४॥ कामकेन विमानेन नरो यात्यप्सरार्चितं॥ मोक्षं जलनयते यस्मा
त्तस्मात्सा मोक्षजा स्मृता॥ ५॥ ततो व्रजेत्पुनर्द्वारं केदारो यत्र तिष्ठति॥ मणिका
ले नरः स्नात्वा हेडंबामर्चयेत्सुधीः॥ ६॥ ततो केदारं भीमनाथं च श्रीरामं मणि
केश्वरं॥ गंधपुष्पादिनैवेद्यैर्धूपैर्दीपैर्मनोहरैः॥ ७॥ अनेनैव प्रकारेण यः कुर्या
त्पूजनं नरः॥ पुरंदरपुरे तिष्ठेद्यावदिंद्राश्चतुर्दश॥ ८॥ उत्तरद्वारमाक्रम्य म
ग्नस्तत्र सरोवरे॥ स नरः पुण्यकामो वै यः पश्यति हरीश्वरं॥ ९॥ विघ्नेशं सि

॥श्री॥
॥२॥

॥श्री॥
॥२॥

।।श्री।।

पिशाच्चंवाशाकिन्यपहृतंजडं ।।चातुर्थिकंसततृतीयंएकाहिसततज्वरं ।।१०।।
हनुमान्स्नानतोयेनसर्वदोषानपाहरेत् ।।सुगंधपुष्पमालाभिरनुलिप्यस्तु
चंदनैः।। ११ ।।भक्ष्यभोज्यान्नपानैश्चफलैःकंकोद्वैस्तथा ।।संतर्प्यविविधै
र्भोगैःप्रणिपत्यक्षमापयेत् ।।१२।।विमानैःकांचनपरैर्व्यमुक्ताहारप्रलंबि
तैः।।नीयंतरुद्रलोकंचस्तूयमानाप्सरोगणैः।।१३।।रुद्रलोकेवसेत्तावद्या
वत्कर्मसमाप्यते।।श्रुत्वैतच्चमहाभागागौरीप्रोवाचसादरं।।१४।।गौर्युवा
च।।कलिपासुरनद्योस्तुमाहात्म्यंकलिनाशनं।। ईश्वरउवाच ।। कलिपासुर
नद्योस्तुसंगमोयत्रजायते।।१५।।जानीहितन्महातीर्थंकलौमलविनाशनं
।।सुस्नातोदंपतिस्तत्रनमस्यंचत्रयोदशीं।।१६।।कलिपायांस्थितापत्नीदेवन
द्यांस्थितःपुमान्।।एकवस्त्रेणतौवेष्ट्यनिमज्योन्मज्यनिर्गमेत्।।१७।।एकए
वापरार्थेपितथाचत्तांविनिर्गमेत्।।मौनंकृत्वायसंपूज्योघंटेशंसिंदुरावयोः।।

।।श्री।।

6

॥श्री॥
॥५॥

ततोव्रजेत्पुनस्तत्रयत्रतिष्ठतिराघवः॥मौनेनपश्यदेवेशंश्रियायुक्तंरघूत्तमं॥
॥१९॥इदमुच्चारयेद्वाक्यंदंपतीपुरतस्थितौ॥कलिपास्सुरनघोस्तुसंगमोयत्र
तिष्ठति॥२०॥तत्रस्नात्त्वामयादेव्याघंटेशोदिव्ययार्चितः॥मयादृष्टोसिदेवे
शसंप्रीतोरघुनंदन॥२१॥कर्मणामनसावाचायत्पापंसंचितंमया॥ना
शयस्वश्रियायुक्तोमुक्तंमांत्वंकलौकुरु॥२२॥संकल्पस्तत्रकर्त्तव्योनाश
याम्यघराघव॥जागरस्तत्रकर्त्तव्योदीपदानंचदापयेत्॥२३॥भोजयेद्ब्राह्म
णान्प्रातःशर्कराघृतपायसैः॥सीतारामायसंकल्प्योलक्ष्मणायपरायच॥
॥२४॥परिवारायरामस्यस्नानवस्त्राणिदापयेत्॥अनेनविधिनादेवियः
करोतिकलौनरः॥अन्यजन्मकृतंपापंतत्क्षणादेवनश्यति॥ब्राह्मणःक्ष
त्रियोवैश्यःशूद्रस्त्रीवापुलोमजा॥२६॥तत्रतीर्थार्थिनांपंक्तिंनरःप्राप्यक
लैर्दिनं॥तत्रस्नेहान्मयाख्यातंसत्यमेतन्नसंशयः॥२७॥नास्तिकायाप्य

॥श्री॥
॥५॥

7

मत्क्रायनिंदकाय न कथ्यतां ॥२९॥ इति श्रीपद्मपुराणे सिंदुरगिरिमाहात्म्ये द्वितीयोध्यायः ॥२॥ पार्वत्युवाच ॥ सा कथं कल्लिपानामका सा सुरनदीति च ॥ कल्लौ जातं महापापं मानुषाणां च दारुणं ॥१॥ तत्र स्नानेन देवेशा कथं नश्यति तद्वद ॥ एतदाश्चर्यमतुलं कथयस्व जगत्पते ॥२॥ किं करोमि क्व गच्छामि त्राता मां कुत्र तिष्ठति ॥३॥ मनसा चिंतितं तेन धर्मेण परमार्थतः ॥ अस्ति मां रक्षकस्तत्र सिंदूराचलसंस्थितः ॥४॥ ततो गत्वा स धर्मो वै यत्र रामोस्ति धर्मराट् ॥ त्रातारं प्रैस्य रामं तं प्रणिपत्य च दंडवत् ॥५॥ धर्मेण च समासेन स्तोत्रमेतदुदीरितं ॥ धर्म उवाच ॥ अजन्मा जन्महीनस्त्वं जन्ममृत्युविनाशन ॥ योगिध्येयं परं ब्रह्म ब्रह्मणस्त्वं पितामह ॥ परमार्थस्य परं तत्त्वं परावर परात्पर ॥६॥ परमात्मा परं ज्योतिः परस्यापरमेश्वरः ॥ परमात्मा परं धाम पूर्णकाम सदार्थिनां ॥७॥ निःकामो निरवद्यस्त्वं निःप्रपंचो निराश्रय ॥ आद्योयः सर्व

॥श्री॥

॥श्री॥

लोकानांसर्वदेवशिरोमणिः॥९॥चंद्रमासनसेत्यादिमहिमास्तुतिचोदितः॥
प्रश्नमित्यादिरामोथलक्ष्मणेनसहायवान्॥१०॥श्रीरामउवाच॥केनत्वंमानि
तोधर्मभीतोभीतःपलायसे॥एतदाचक्ष्वमेशीघ्रंभयंसित्वाऽभयंतव॥११॥
धर्मउवाच॥आगच्छतीतिमांशीघ्रं[illegible]कामसमप्रभः॥अहंतस्यभयाद्भीतो
प्राप्तःपादांबुजंतव॥१२॥आश्वास्यचाभयंदत्वास्थिरंकृत्वाथराघवः॥धर्मं
तंपुरतःस्थाप्यलक्ष्मणायसमर्पयत्॥१३॥एतस्मिन्नंतरेतत्रप्राप्तंदृष्ट्वा
कलिंतदा॥हुंकारतोच्चारणेनराघवेणातिकोपिना॥१४॥सभूत्तालंमहा
शब्दंनिपपातमहीतले॥विंध्यस्यदक्षिणेभागेसिंधूरस्योत्तरेतटे॥तच्छ
ब्देनद्रवीभूत्वासंजातोनिर्झरोदकं॥१५॥कलिर्विलापयामासद्रवरूपीरघु
त्तमं॥१६॥पापोहंपापकर्माहंपरस्यचप्रलापहृत्॥त्वयंमलस्यपापस्य
ज्ञउस्यकरुणाकर॥१७॥इच्छयास्वेच्छयावापियथादहतिपावकः॥त्वद्

कलि: ४

॥श्री॥
॥९॥

॥श्री॥
॥९॥

9

ईनंतथापापंयथाहंतितमोरविः॥१८॥तृषितस्ययथातोयंव्याधितस्ययथौ
षधं॥तथामृतसुखेगंगांगंलयात्वंपापिनांगतिः॥१९॥कृपयारघुनाथस्यप्रोवा
चेचकलिंप्रति॥मुंचस्वाशुजडत्वंतेस्थितिर्भवतिशाश्वती॥२०॥कलिपेयंन
दीनामविचरस्वयथासुखं॥प्रवेशोयत्वयाकार्योसिंदुरस्यचतुर्दिशां॥२१॥
कलिरुवाच॥कासीमापूर्वदिग्भागेपश्चिमोत्तरदक्षिणे॥एतत्कथयमेदेवय
दितुष्टोसिराघव॥२२॥श्रीरामउवाच॥पूर्वतःस्वरनद्यूहिमेशानश्चपश्चिमे॥ ते६
सिद्धेशोदक्षिणेभागेहनुमानुत्तरेस्थितः॥२३॥आज्ञयामेनुतिष्ठंतियुगंयाव
त्समाप्यते॥आज्ञाभंगोनकर्त्तव्योयदिच्छसिमत्सुखं॥२४॥अनिंद्योसवमेपश्चा
न्मत्प्रसादात्सुनःशृणु॥पुरतोदेवनद्यंतंप्रविश्यस्वयथासुखं॥२५॥रामउवाच॥
निर्झरंव्यवहंतत्रअपेयंस्युहतंत्वया॥पेयंकुरुपवित्रंमांत्वारण्यंत्राहिराघव॥
॥श्री॥ ॥२६॥रामउवाच॥येचावमानुषाःस्नातिसंगमेसुकलीपयोः॥स्नाद्रेमा ॥श्री॥

सित्रयोदश्यांकृष्णपक्षेसुपर्वणि ॥२७॥ सर्वजन्मकृतंपापंमत्प्रसादाद्विनश्यतु ॥
कृष्णेहितांतुसंप्राप्ययःस्नातोविधिवन्नरः ॥२८॥ तस्यजन्मकृतंपापंकृष्णौघ
स्तस्यनश्यति ॥ एतद्वाक्यंहृष्टतुष्टंवरंददौकलिस्तदा ॥२९॥ तेनोक्तंतूर्णंतोगत्वा
प्रविवेशमहानदीं ॥ अथासस:कलिस्तेनराघवेणमहात्मना ॥३०॥ संचत्रीप्रं
महाबाहोचरस्यपृथिवीमिमां ॥ एतत्प्रभावमतुलंसंवादंराघवस्यच ॥३१॥
पठेद्वाशृणुयाद्भक्त्यायेनत्वंकलयेत्कलिं ॥३२॥ इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदुरगिरि
माहात्म्येतृतीयोध्यायः ॥३॥ पार्वत्युवाच ॥ चतुर्द्वाराणितीर्थानिद्वाराणामधि
देवताः ॥ मयाश्रुतानिसर्वाणित्वत्प्रसादान्महेश्वर ॥१॥ अन्यानियानितीर्था
निनगबाह्यांतराणिच ॥ तानिसर्वाणिदेवेशकथयस्वममाग्रतः ॥२॥ ईश्व
रउवाच ॥ शैलस्याप्यंतरेचास्तिपितृतीर्थमनुत्तमं ॥ विधेतपादुकेतत्रप्रेत
स्थानंचदक्षिणे ॥३॥ सक्तोरुद्धलनंकुर्यात्तत्पिंडोपरिचाक्षिपेत् ॥ अज्ञातपि

तरोयत्रप्रेतस्तानिसर्वतः॥४॥मएंदुसक्तुमधुकं मयादत्तंशिलोपरि॥प्रेतत्वंतत्र
निस्तीर्यमुक्तापितृगणान्नरः॥५॥तत्रपिंडप्रपातव्यंपितृकुंडेचगोपदे॥स्वर्गद्वारे
विष्णुपदेपितृकुंडेचगोपदे॥६॥यनाम्नादीयतेपिंडःसन्निधौवैष्णवंपदं॥अपासो
मसमायोगेसोमसूर्यग्रहेषुच॥७॥पितृमातृक्षयेश्राद्धंगयाशीर्षेसमंध्रुवं॥अमा
वास्याव्यतीपातेअयनेविषुवेषुच॥८॥एभिर्दिनैर्नरैःश्राद्धंदत्तंचाक्षयतांव्रजे
त॥गयागंतुमशक्तोयःपादहीनःकुटुंबिकः॥९॥तेनतत्रप्रदातव्यंपिंडोरामपदे
किल॥पितृकुंडेनरःस्नात्वापिंडयिष्यतिशुद्धधीः॥१०॥स्वर्गतिंतेप्रयांत्यास्सुपि
तरोहृष्टमानसाः॥दत्त्वारामपदेपिंडंपदेशोपदेशके॥११॥प्राप्नुयात्युक्तसंलो
कंसोपियातिपरांगतिं॥यःकरोतिनरस्तत्रगोपदेपिंडपातनं॥१२॥पितरोमुमु
दिरेदृष्ट्वास्वर्गद्वारंगतंसुतं॥पातयिष्यत्यसौपिंडंयास्यामिपरमांगतिं॥१३॥
॥श्री॥ यःकरोतिनरस्तत्रगोपदेपिंडपालनं॥गोपदेकुर्वतेतत्रपितामातामहालयं॥ ॥श्री॥

पितृकुंडे प्रेतकुंडे विष्णुकुंडे पितृक्षये।। गोपदे विष्णुपादे च पिंडं दत्वाऽक्षयं व्रजेत्।।
।।१५।। पितृतीर्थं पुरा प्रोक्तं पश्चाद्रामगयेति च।। कृतं रामेण प्रगटं तेन रामगया स्मृ-
ता।।१६।। गयासंक्षेपतः प्रोक्ता पितृतीर्थस्य गौरवं।। सोमपाः पितरस्तत्र बहुकालं
पुरा स्थिताः।।१७।। तेनेदं पितृतीर्थं तु रामधेयं पुरातनं।।१८।। इति श्रीपद्मपुरा-
णे सिंदूरगिरिमाहात्म्ये चतुर्थोध्यायः।।४।। पार्वत्युवाच।। यत्तीर्थस्य मा-
हात्म्यं श्रुतं तत्वत्प्रसादतः।। इदानीं ब्रूहि तत्वं मे यदि तथ्यं समागतः।।
।।१।। अंबकुंडस्य माहात्म्यं सर्वज्ञानपरायणं।। तत्सर्वं विस्तरेण संकथ-
यस्व महेश्वर।।२।। ईश्वर उवाच।। अंबकुंडस्य माहात्म्यं वक्तुं ब्रह्मापि न क्षमः।।
संक्षेपेण प्रवक्ष्यामि तव स्नेहेन भामिनि।।३।। अंबकुंडे समावृत्ते अष्टतीर्थानि
संति वै।। गंगास्रोतं शंखतीर्थमग्नितीर्थं ततः परं।।४।। चतुर्थं अंबतीर्थं च
पंचमं वारणं स्मृतं।। सूर्यतीर्थं ततः षष्ठं नारसिंहं च सप्तमं।।५।। अष्टमं

अष्टमंचकुरक्षेत्रंउत्तरेचास्तितत्रैवे॥ गंगास्रोत्रेनरः स्नात्वामुंडनंतत्रकारये
त्॥६॥पुनर्विमज्ज्यतत्रैवविधिवत्स्नानमाचरेत्॥ नत्वातद्देवं[illegible]तत्रकुंडेरु ता २
स्याप्रदक्षिणं॥७॥ततोगत्वासमभ्यर्च्यधूर्जटिंभैरवंशिवं॥ क्रमेणदेवताःसर्वा
नमस्कृत्यसमर्चयेत्॥८॥रामस्थानंतुसंप्राप्यलुंठितव्यंबिलंजगत्॥धर्मेशं
पूजयेद्भक्त्याहनुमंतंसलक्ष्मणं॥९॥गंडूषमात्रंयत्तोयंधर्मेशोपरिनिक्षिपेत्॥
जटाजूटंयथागंगावहतिसन्यंतेतथा॥१०॥श्रीरामंचश्रियंदृष्ट्वानत्वामौनं
विसर्जयेत्॥ उपोष्यजागरंकृत्वापूजयित्वास्वशक्तितः॥११॥पुनर्नत्वाप्रभा
वेनगंगास्रोत्रेनिमज्ज्यच॥ आन्हिकंतत्रकर्तव्यंश्राद्धंपिंडप्रपातनं॥१२॥
भूरिभोज्यंयथाशक्त्यापूजयेत्तीर्थसेवकान्॥ अनाथान्कृपणान्दीनान्वि
त्तशाठ्यंनकारयेत्॥१३॥गंगाद्वारेपिंडदानंपितॄन्मंदाकिनिंनयत्॥स्नानंति
॥श्री॥ लोदकंश्राद्धंपिंडदानंपृथकपृथक्॥१४॥कौडल्याक्रोशागंगायांयावद्वर्षशतत्रयं ॥श्री॥

दा॰

द्वितीयेदिवसेतत्रशंखवतीर्थमनुव्रजेत्॥१५॥पितरःशंखनादस्थाःक्रीडंतेशंखवती
र्थतः॥तृतीयेदिवसेचैववन्हितीर्थमनुव्रजेत॥१६॥पूर्वस्नानंसमाराध्यजुह्यान्ना
हुतिभिस्तिलैः॥हुतंप्रभुक्तंसमासाद्यवसंतिपितरश्चिरं॥१७॥अंबतीर्थेचतुर्थेन्हि
स्नानंविधिवच्चरेत्॥श्राद्धकृतभोजयेद्विप्रान्मिष्टान्नंघृतपायसं॥१८॥तेनापि
डंप्रदातव्यंदेवेषुदुर्लभंस्मृतं॥कृत्वापोज्ययथाविप्रान्मधुक्षीरेणसर्पिषा॥१९॥
रजतंदक्षिणांदत्त्वाअंबेशंचसमर्चयेत॥गंधपुष्पैश्चनैवेद्यैरंबेशंपूजयेत्सुधीः
॥२०॥पंचमेन्हिलतोगच्छेद्वारणंतीर्थमुत्तमं॥निमज्यतत्रसंहृष्टःपिंडश्राद्धं
चकारयेत॥२१॥संतुष्टास्तत्रगच्छंतिपितरःकाममव्ययं॥सूर्यतीर्थमनुप्राप्य
षष्ठेन्हिस्नानमाचरेत्॥२२॥सुस्नानंविधिवत्तत्रश्राद्धंपरमयामुदा॥प्रगाढंच
कृतंतेनतृलिरव्यातिस्ततःपरं॥२३॥हुतंदत्तंचपूज्यंचश्राद्धंपिंडंप्रदापयेत्॥
तत्सर्वंसूर्यतीर्थेवैकृतमक्षय्यतांव्रजेत॥२४॥सप्तमेदिवसेतीर्थेनारसिंहे

॥श्री॥
॥८॥

॥श्री॥
॥८॥

ततोव्रजेत् ॥ नारसिंहं महातीर्थे तत्र गंगास्वयंगता ॥२४॥ हिरण्यकशिपोर्देहंपीडितं
दक्षिणेकरे ॥२५॥ रुधिरेणसमाकृष्टोतत्र न्यूयकलेवरं ॥२६॥ तेनैवनाम्ना
विख्यातंकत्त्वेवरपुरंविदुः ॥ करप्रक्षालनायास्य आगता सामला नदी ॥२७॥
यत्त्वाप्त्रमिंस्तुदुर्मेधामायातासरितातुसा ॥ दृष्ट्वागंगासमायातानिर्धूतास्त
त्र मानवाः ॥२८॥ तत्रस्नात्वानरोभक्त्या मायापरमसात्त्विकः ॥ श्राद्धंपिंड
प्रदानंचस्नानदानंजपस्तथा ॥२९॥ नारसिंहंसमुद्दिश्यतत्सर्वंचाक्षयं
भवेत् ॥ अष्टमेदिवसेप्राप्तेकुरुक्षेत्रंततोव्रजेत् ॥३०॥ तत्रदानंप्रकर्त्तव्यं
सदासौख्यंयदिच्छति ॥ हिरण्यंरजतंगावोमहिष्युष्ट्राश्वजातिकं ॥३१॥
अनड्वाहोहयाभूमिरत्नवासांसिरत्नजा ॥ रथंवेडुंचकव्यंचसुवर्णंतिल
कांचनं ॥३२॥ महादानानिचान्यानिस्थूलसूक्ष्माणियानिच ॥ अन्यानि
॥श्री॥ चैवगुप्तानितानिसर्वाणिकारयेत् ॥३३॥ कुरुक्षेत्रेचयद्दत्तंसर्वंसर्व ॥श्री॥

प्रमात्रकं॥प्रलयेपिचपश्येत्इत्येषावैदिकाश्रुतिः॥३४॥विषमेनततःकु
र्यात्श्राद्धंपूर्णविधानतः॥आहूतब्राह्मणान्पृछेत्परिपूर्णंतदस्तुमे॥३५॥
अनेनैवप्रकारेणअष्टतीर्थक्रमेणच॥यःकरोतिनरस्तत्रसफलंतस्य
दुर्लभं॥३६॥उध्वर्येकोत्तरंपुंसांतैःसार्द्धंसतुगच्छति॥यद्गत्वाननिवर्त्तं
तेतद्धामपरमंमम॥३७॥अत्रतेविभ्रमंयांतिसत्यंसत्यंनसंशयः॥अंबा
लयेनरःस्नात्वादृष्ट्वादेवंरघूत्तमं॥३८॥आजन्मतःकृतंपापंतत्क्षणा
देवनश्यति॥मित्रद्रोहीकृतघ्नश्चस्वामिघातीगुरुद्विषः॥३९॥कश्चिदं
बालयेस्नात्वाशुद्धस्तोभवेन्नरः॥गोघातीबालघातीचस्त्रीघातीस्व
सृघातकः॥४०॥सोंबुदंबालयेस्नात्वाशुध्यंतेतेचतुर्विधाः॥अंबकुंडे
नरःस्नात्वास्मृत्वाअंबेश्वरंशिवं॥४१॥दृष्ट्वारामंश्रियायुक्तंसंसार
बंधनाशनं॥दिव्यंतरिक्षपातालेयानिसंतीहभूतले॥४२॥तानिसर्वा

॥श्री॥
॥९॥

॥श्री॥
॥९॥

णितीर्थानि अंबकुंडेवसंतिवै ॥ अंबकुंडेनरः स्नात्वा अंबेश्वरमवेक्ष्य
च ॥४३॥ पितॄणांपिंडदानेनमुच्यतेचऋणत्रयात् ॥ व्यतीपातेनरः स्ना
त्वा अंबकुंडेकथंचन ॥४४॥ सहिरण्यंतिलंदत्वा अब्धिकस्यफलंभवे
त् ॥ नरः स्नात्वातुसंक्रांत्यांयत्फलंसस्यसंयुतं ॥४५॥ धान्यैरष्टादशैर्द
त्तंसूर्यलोकमवाप्नुयात् ॥ सौम्यायनेनरः स्नात्वागांदत्वातिलसंयुतां
सूर्यलोकमवाप्नोतिकल्पस्थायीनसंशयः ॥४६॥ प्रवालेकर्दमालेच
विशालेपुष्करेचिरं ॥ सहतस्नानंतु अंबालेकलौनार्हतिषोडशीं ॥४७॥
अनिच्छयापियः स्नाति अंबकुंडेनरः क्वचित् ॥ सहस्रस्नानमाप्नोति
नात्रकार्याविचारणा ॥४८॥ कुब्जांबिकेनरः स्नात्वामासमेकंनिरंत
रं ॥ स्नानमात्रेणतत्पुण्यंअंबालेहरिवासरे ॥४९॥ वेल्यांस्नानेनयत्पु
॥श्री॥ ण्यंतदंबालेचकार्तिके ॥५०॥ इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदूरगिरिमाहात्म्येअं ॥श्री॥

18

बकुंडवर्णनंनामपंचमोध्यायः॥ ५॥ ईश्वरउवाच॥ तावद्विराजलेकाशी
अवंतीमथुरापुरी॥ जान्हवीवशतेजंतुंमोक्षदंनंदिवर्द्धने॥ १॥ वैकुंठंमन
नस्थानंद्वितीयंनंदिवर्द्धनं॥ तृतीयंमेखलास्थानंचतुर्थंनोपलभ्यते॥ २॥
च ४ द्वारकायांयोवासोवासोवैनंदिवर्द्धने॥ मेखलावासमोक्षोवैत्रिभिरेभिः
समंफलं॥ ३॥ यत्प्रभासेफलंजंतोःस्पृष्ट्वासोमेश्वरंशिवं॥ तत्फलंलभते
जंतुर्दृष्ट्वारामेश्वरंशिवं॥ ४॥ सुखावलोकनंदृष्ट्वायेनमंतिश्रियःपतिं॥
तेनराहतपापावैयांतिलोकमनामयं॥ ५॥ अनिच्छयापियःपश्येद्राम
वल्कंमनोरमं॥ सोपियातिपरांमुक्तिंमायांतेब्रह्मतारिणीं॥ ६॥ कुरुक्षेत्रे
नरःस्नात्वासूर्यपर्वणियत्फलं॥ अमासोमसमेयोगेतत्फलंरामदर्शने
॥ ७॥ अथप्रसन्नेविजयेसुपुण्येमनोहरेशैलसिंदूरशृंगे॥ तयोर्निविष्टो
हिपरोह्यगस्तिर्यत्रस्थरामोपिमहायशास्तं॥ ८॥ तमगस्तिंतदादृष्ट्वात

त्ररामं सलक्ष्मणः॥ कृतांजलिपुटो भूत्वा प्रश्नो मे सदयान्वितः॥९॥ के देवाः
कानि तीर्थानि आश्रमे ते द्विजातयः॥ अत्र तिष्ठंति ये केपि उग्रे तपसि संस्थि-
ताः॥१०॥ सिंदूरगिरिनामोयं तेन तत्कथयस्व मे॥ एतत्सर्वं समासेन कथ-
यस्व महामुने॥११॥ अगस्तिरुवाच॥ साधु साधु महाप्राज्ञ यत्त्वं तत् परिपृ-
च्छसि॥ ब्रह्मलोके मया यस्य श्रुतं शैलस्य गौरवं॥१२॥ महिमा यस्य पुण्येन
ब्रह्मणा कथितो मया॥ हंत ते वापि यत्नेन देवैर्न ज्ञायते पि तत्॥१३॥ तीर्थ-
यात्रां प्रवक्ष्यामि कामदाऽक्षयदा नृणां॥ कामदस्त्वषिसर्गेण गौलमस्याश्र-
मं व्रजेत्॥१४॥ नव वर्षसहस्राणि नव वर्षशतानि च॥ गौतमेन ततः दु-
स्तं तत्र शंभुर्वशंगतः॥१५॥ पंचवक्त्रो दशभुजः प्रत्यक्षं स च जायते॥ तुष्टो-
हं तव भद्रं ते वरं वरय येप्सितं॥१६॥ अदेयं नास्ति वै ब्रह्मन् यत्त्वं संचितपस्व- ॥श्री॥
या॥ गोलम उवाच॥ यदि तुष्टोसि देवेश सर्वसत्वेन शंकर॥१७॥ अत्र तिष्ठ म

॥श्री॥

20

ता देवलोकानांहितकाम्यया॥ तत्रस्थितः शिवोराजन् गौतमेनाभियाचितः॥१८॥
गौतमेश्वरनामासौ भुक्तिमुक्तिफलप्रदः॥ दृष्टिमासाद्यतिष्ठंति अणिमाद्यष्टसि
द्धयः॥१९॥ ईश्वर उवाच॥ येचांचमनुजाः सर्वेपरिपूर्णाव्रजंतिवै॥ यच्चयाउ
चितंसर्वंलोकानांहितकाम्यमत्॥२०॥ सर्वंपद्रंतुविप्रेंद्र मयितुष्टेनसंशयः॥
॥२१॥ अष्टम्यांचचतुर्दश्यांपक्षयोरुभयोरपि॥ अत्रस्नात्वानरोभक्त्याकुलको
टिंसमुद्धरेत्॥२२॥ चतुर्दश्याष्टमीवापिसोमेनसहितायदा॥ भवेदष्टसह
सिद्धिः सगच्छेदंबिकालयं॥२३॥ स्नानंदानंतथाध्यानंपूजनंपिंडपातनं॥ य
ज्ञनंदमनंहोमेहलमक्षयतांव्रजेत्॥२४॥ माघमासेचतुर्दश्यांजागरंकुरुते
द्विजः॥ क्रीडतेमोक्षदेलोकेयद्गत्वाननिवर्त्तते॥२५॥ वंध्याचमृतवत्साच
आमगर्भस्रवंतिच॥ कार्त्तिकेचैत्रमाघेचश्रावणेराजसत्तम॥२६॥ शुक्ल
पक्षेचतुर्दश्यांदेवीदेवौसमर्च्चयेत्॥ गंधपुष्पादिनैवेद्यैर्गौतमंगत्वा

KKSU LIBRARY
RAMTEK
441 106
Dist Nagpur

दैनैः ॥२७॥ अनेनविधिनापूज्योनरोजातिस्मरोभवेत् ॥ देव्याश्चपाश्चिमेभागे
तीर्थमेकंप्रशस्यते ॥२८॥ मार्कंडेयेनविख्यातंसर्वपापहरंपरं ॥ तत्रस्ना
त्वानरः कश्चित् मार्कंडेयंप्रपूजयेत् ॥२९॥ तत्रस्थंपश्यतोमृंगंकोटियज्ञफलंल
भेत् ॥३०॥ इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदूरगिरिमाहात्म्येमार्कंडेयतीर्थाख्यानेषष्ठो
ध्यायः ॥६॥ पार्वत्युवाच ॥ वापीयाप्राक्त्वयाप्रोक्ताफलंतस्यावदस्वमे ॥ कुत्र
तिष्ठति साप्रोक्तापुण्यदापापनाशिनी ॥१॥ ईश्वरउवाच ॥ ईशान्येतत्रदेवस्य
नृसिंहस्यबलीयसः ॥ पीडितंमुद्गरंलस्यकश्यपस्यात्मजस्यच ॥२॥ तत्रसं
पादितागर्त्तापिस्याच्छैलस्यसमंततः ॥ नाम्नातेनैवविख्यातावापीसिंदूरपर्वते
॥३॥ वापीजलेनरः स्नात्वाहुतंचपितृतर्पणं ॥ रामंप्रदक्षिणंकृत्वानरोतत्पद
मक्षयं ॥४॥ वापीजलेनरः स्नात्वाकृत्वाश्राद्धंप्रयत्नतः ॥ वेलवायप्रदातव्या
॥श्री॥ शक्त्यागोश्चपयस्विनी ॥५॥ क्रीडतेसतुलोकेवैयावद्भ्रामारिचोमयोः ॥ ताव ॥श्री॥

॥श्री॥
॥१२॥

द्वर्षाणिसंख्यायादाताव।सतिगोपुरे॥७॥ तत्रैववैष्णवाःसंतिब्राह्मणाश्वेदपार
गाः॥ सगुणंनिर्गुणं तेभ्यो दातावैसादरंनमेत्॥८॥पार्वत्युवाच॥ वैष्णवाःके
नचिन्हेनज्ञातव्याःकेनकर्मणा॥केनभावेनदेवेश तदोवाचमहेश्वरः॥९॥ई
श्वरउवाच॥ साधुसाधुमहाभागेयत्त्वयापरिपृच्छते॥ तदहंकीर्तयिष्यामिशृणु
ष्वैकाग्रमानसा॥१०॥ नास्तिदेवीकलौसंति वैष्णवाविष्णुनोदिताः॥ससपंच
प्रविष्यंतिवर्णाश्रमरतानराः॥११॥स्वेस्वेकर्मण्यपिरताब्राह्मणाप्यथशूद्रवि
ट्॥ब्रह्मचारीगृहस्थश्चवानप्रस्थश्चभास्करी॥१२॥ यद्येषांविहितंकर्मतन्नि
ष्ठाप्यच्युतप्रिया॥ वैष्णवास्तेमहादेविनेतरेवैष्णवाविदुः॥१३॥ वापीजल
स्यमाहात्म्यंसंक्षेपेणप्रकाशितं॥ इदानींसंप्रवक्ष्यामियानितिष्ठंतिबाह्यतः
॥१४॥ बृहन्मनुःसरोनामपार्श्वभागेबहिःस्थितं॥ बृहन्मनुस्तपस्तेपेदिव्यं
वर्षसहस्रकं॥१५॥ तत्रस्नानंनरःकृत्वापापंहित्वासुरालयं॥ बृहन्मनुःशि

॥श्री॥
॥१२॥

~~23~~

वंपूज्यशिवंसायुज्यतांव्रजेत॥१७॥ जंबूकालंततोगछेत्समीपंतत्रगतिष्ठति॥
तपस्तप्तंसुदुराधर्षंजंबूकर्मामहातपाः॥१८॥ आमलैःसर्षपैर्मिश्रैःस्नात्वा
सोमदिनेनरः॥ तत्रस्नात्वाशुचिर्भूत्वातर्पयेच्चबृहस्पतिं॥१९॥ अयुतंतर्प
णैःकार्यंअक्षतामिश्रितैर्यवैः॥ अनेनैवतुमंत्रेणतर्पयेच्चबृहस्पतिं॥२०॥
गुर्वेत्वांपूज्यकल्याणिनैवेद्यंघृतपाचितं॥ सन्मुखंतस्यदेवस्यउपविश्यस्सु
खासने॥२१॥ मंत्रस्यावर्त्तनंकुर्यात्वाचस्पतिंनमोनमः॥ तावद्दावर्त्तये
न्मंत्रंयावत्संख्यायुतंभवेत्॥२२॥ निवेद्यंवाचस्पतयेप्रीयतामितिवाक्य
तः॥ मंत्रितंपंचगव्येनधूपगंधसमन्वितं॥२३॥ पिबेत्सप्तकगंडूषंमुख
दोषंविवर्जयेत्॥ पानंसमंत्रमुच्चार्यपिबेत्तन्मंत्रमंत्रितं॥२४॥ उपवि
श्यदिनेतत्रभुक्तोमोनीस्सुसंयुतं॥ ब्राह्मणान्भोजयेत्प्रातःशर्करघृत ॥श्री॥
॥श्री॥ पायसैः॥२५॥ पारणंतत्रकर्त्तव्यंवाचस्पतिःप्रीयतामिति॥ततःप्रवर्त्तते

K.K.S.U. LIBRARY RAMTEK 441106 Dist. Nagpur M-1802

वाचाकविताविदुषांप्रिया॥ गुरुतीर्थेसरःस्नात्वासर्वतीर्थफलंलभेत्॥च
क्रालयंशुभस्थानंरव्यातंदेवेनलसुरा॥२६॥ सकर्णैकैर्वरैःपद्मैःशोभितंतत्सरा
पुरं॥ अष्टाधिकपवित्राणित्रीणिपर्वशतानिच॥२७॥ त्रीणित्रीणिशतानीचए
कैकस्यांबुजस्यच॥ पत्राणांत्रयवर्णानांपत्राणांछशतत्रयं॥२८॥ स्नात्वाचक्रा
लयेतीर्थेचक्रेशंपूजयेच्छिवं॥ चक्रंदत्वासुवर्णस्यदत्वापतिंशिवालयं॥२९॥
स्नात्वाचक्रालयेतीर्थेचक्रेशंपूजयेच्छिवं॥ चक्रंतत्रास्तिदेवेशहरिणारोपितं
पुरा॥३०॥ व्रतीनांभोजयेद्भक्त्याप्रीतोस्त्वितिसुदर्शनः॥ तास्मिन्नलस्योत्तरे
तीर्थेधातुःस्कंदेननिर्मितं॥३१॥ स्वधनुस्तत्ररामेणगुप्तंबाणसमन्वितं॥ध
धुरालेनरःस्नात्वारामस्यापिमुखास्थितं॥३२॥ शार्ङ्गेशंमनसाध्यात्वानिम
ज्योन्मज्यसंस्मरन्॥ तत्रचापंद्विजेदेयंशार्ङ्गंवत्कल्पितंनरः॥३३॥ सौवर्णं
राजतंवापिताम्रंवादारुणंस्मृतं॥ गंधपुष्पैःसमभ्यर्च्यब्राह्मणायनिवेदयेत्॥३४॥

॥श्री॥
॥१३॥

॥श्री॥
॥१३॥

25

मंत्रेणानेनसंकल्प्यजपहोमैः सुरेश्वर॥ हतास्त्वयासुरादैत्याराक्षसादानवा
द्विजाः॥३५॥ सारंगहरसेपापंचापरूपनमोस्तुते॥ दत्वाचापंद्विजेपूज्यंदक्षि
णाचस्वशक्तितः॥३६॥ धन्वीचांपूजयेद्देवंनचास्तुत्यातमुच्यते॥ श्रोतंचध
न्विनोल्लोकेबभ्रातितत्त्वसर्वदा॥३७॥ तस्यतीर्थस्यपार्श्वेतुविद्यतेपश्चिमे
श्वरः॥ पिप्पिलाख्योमहांस्तत्रतपस्तसंसुदारणं॥३८॥ स्वयंपतंतिपत्रा
णिपतंतिचफलानिच॥ सध्यमानिचसार्द्धानिभक्षयंतीहिनिश्चयं॥३९॥
अनयासंख्ययायुक्तोबहुकालंतपास्थितः॥ भगवान्त्र्यंबकोदेवोप्रत्यक्षं
सचजायते॥४०॥ तुष्टस्तेपिप्पिलत्वंहिवरंब्रूहिययेप्सितं॥ पिप्पिलउवाच॥
॥श्री॥ मन्यसेयदिदेवेशतीर्थस्यास्यचत्र्यंबक॥४१॥ अत्रतीर्थेस्यंदेवय॥
दितुष्टोसिमेप्रभो॥ तत्रस्नानंचदानंचश्राद्धंपिंडप्रपातनं॥ अक्षयंकु
रुदेवेशसदातिष्ठसतांवर॥४२॥ त्र्यंबकउवाच॥ अत्रतिष्ठामिभोब्रह्मन् ॥श्री॥

चन्नामाहंसमवेइत ॥ तस्मैतत्रवरोंदत्तांस्थितस्तत्रशिवःस्वयं ॥५४॥ तत्र
तीर्थेषुयत्कर्मतत्सर्वंचाक्षयंभवेत् ॥ रामस्यदक्षिणेभागे शिरस्तिष्ठति
शोभने ॥ अश्वमेधमितिख्यातंसर्वपापहरंपरं ॥५५॥ हयमेधेनरःस्ना
त्वाहयंदत्वास्वदक्षिणं ॥ हयेशंपूजयेल्लिंगंभयंभित्याप्रपूजयेत् ॥५६॥
इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदुरगिरिमाहात्म्येसप्तमोध्यायः ॥७॥ पार्वत्युवा
च ॥ केनतत्रकृतोयागोश्वमेधःकृतोमखः ॥ कासंज्ञातस्ययज्ञस्यक
थंख्यातिंगतोभुवि ॥१॥ एतत्सर्वंसमासेनयथातथ्येनशंकर ॥ ब्रूहित
त्वंसमाश्चर्यंकेनचैवकृतोमखः ॥२॥ शंकरउवाच ॥ आसीत्पुराकृत
युगेनंदिनामाक्षमापतिः ॥ निर्गतःसर्वतोदेशं मृगयांलिप्सुर्धर्मवित् ॥
॥३॥ भ्रममाणस्ततश्चेतःप्राप्तस्तत्रमहावनं ॥ तपंगिरेस्तस्यपार्श्वेउप
कंठेमनोहरे ॥४॥ ततोयूपंददर्शाग्रेहयंदेवेननिर्मितं ॥ वाजीचांचल्य

॥श्री॥
॥२४॥

॥श्री॥
॥२४॥

मानश्च धृतस्तेन बलेछया ॥५॥ अनुचारास्ततः प्राप्ता वाजीवाहकरास्त
या ॥ ततस्तमर्थयामासुस्तस्मान्नोदीयतामिति ॥६॥ तमुक्त्वा नचेद
श्वं रक्षस्वेन मज्जीवयत ॥ रक्षितं तन्महास्थाने पौराजानपदाबिलं ॥७॥ नं
दिनावर्द्धितं ग्रामं तन्नाम्ना नंदिवर्द्धनं ॥ तत्र राज्यं कृतं तेँ हयमेधः कृतो म तेन ४
खः ॥८॥ पंचतसं तपोभ्ररि तपसोग्रेण लांगतः ॥ तेन तदश्वमेधं द्विजा ॥ नी
हि सुरसुंदरि ॥९॥ हयमेधेनरः स्नात्वा ससदघाश्वकांचनं ॥ हयमेधफ
लं प्राप्य याति ब्रह्मसनातनं ॥१०॥ घृतक्षौद्रदधिक्षीरैस्तिलैर्वापियवैः फलैः
होतव्यं सिद्धमन्नाद्यैस्तदर्थे प्रतिमिच्छता ॥११॥ तिलैश्च सर्पिषा व्रीहियव
गोधूमतंडुलैः ॥ यत्कृतं हयमेधे वै तदानंत्याय कल्प्यते ॥१२॥ वैश्वदेवः
प्रयत्नेन कर्त्तव्यो हयमेधिना ॥ अहृत्वा तत्र यागं चेदात्मा वै तेन वंचितः ॥
॥श्री॥ तस्योत्तरे च दृश्यान्ये यूपकूपापि तिष्ठति ॥ यूपप्रदक्षिणां कृत्वा गत्वा कूपे ॥श्री॥

28

॥श्री॥
॥७५॥

समीपतः॥ छिन्नपापेमहाकूपेनरोयातिशिवालयं॥ तस्यपश्चिमपार्श्वे
च~~चंडिकू~~ चंडिकूपःसुदुर्लभः॥ नवदुर्गास्थितास्तत्रवासवेनप्रतिष्ठिताः॥
चंडिकूपेनरःस्नात्वानवदेवीःसमर्चयेत्॥१६॥ भोजयेत्तत्रकौमारीनरोवाथ
सुवासिनीः॥ दुर्गालयमनुप्राप्यक्रीडतेस्वेच्छयानरः॥१७॥ संपन्नेनैऋतेदे
शेतस्यतीर्थस्यभामिनि॥ ऋणमोचंमहाकुंडंऋणत्रयविमोचकं॥१८॥ ऋण
मोचेमहाकुंडेसम्यक्छ्रद्धासमन्वितः॥ यःस्नातिमनुजोदेविमुच्यतेचऋण
त्रयात्॥१९॥ ऋणमोचेनरःस्नात्वापिबेत्तोयंविनातृषा॥ पुनातिदेवमध्य
स्थंऋणमस्तिगतंध्रुवं॥२०॥ समीपेतस्यकुंडस्यसमीपेचास्तिसुंदरि॥ पा
पमोचंसरोनामकामधुक्पापकर्मणां॥२१॥ मुच्यतेपातकैःपापीसरूप
स्तुयथाद्विजः॥ मोचनंपातकस्यात्रकारणंतद्वदामिते॥२२॥ सिंधुर्नाम
पुराजातोकामदेवसमद्युतिः॥ क्षमावान्दानशीलश्चप्रजापालनतत्परः॥२३॥

॥श्री॥
॥७५॥

तस्यपांत्यंमहज्ज्ञातं बुद्धिपूर्वंहतंस्मृणु॥ पष्टास्तुब्राह्मणास्तेनपापभीतेन
धीमता॥२४॥ प्रायश्चित्तंप्रयघध्वंयुष्माकंशरणंगतः॥ अहंविप्रेश्वराब्रू
तकिंकुर्यामितिनिश्चितं॥२५॥ ब्राह्मणउवाच॥सोचितंकस्यपापस्यकथंपा
पंवदस्वनः॥[illegible]॥ बुध्याबुध्यस्तुतंतत्रतत्कथंमनुजाधिप॥२६॥ सिंधुरवाच॥
गोप्यंहतंकथंविप्रापातकंकथयंतुवः॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाक्रोधाविष्टोद्विजस्त
था॥२७॥ उत्तमेतत्ततोवाक्यंतीर्थयात्रांकुरुष्वभो॥ राजोवाच॥ कासंख्यातीर्थ
यात्राचकियत्कालमनुग्रहः॥२८॥ ब्राह्मणाद्वादशाब्रमशालंवादशायोजनं॥
अनुज्ञाप्यततोविप्रान्राज्यंदत्वासुतस्यवै॥२९॥ सरस्वत्यादिकान्तीर्थान्
कृतवांश्चयथाक्रमं॥ प्राप्तोसौतत्रराजापियत्रासौसिंदुराचलः॥३०॥ दृष्ट्वा
सर्वत्रतंसम्यक्ऋषिसंघैःसमाकुलं॥ सर्वतीर्थेषुसुस्नातोप्राप्तोसौपा
॥श्री॥ पमोचनं॥३१॥ कुंडंदृष्ट्वामहाभागेउच्चैर्घोषंरुरोदसः॥ वल्कलास्सहितो ॥श्री॥

॥श्री॥
॥१६॥
१५

दीनोमूर्छितःपतितोऽजले ॥३२॥ अथंतदंगसंप्लुतंनिश्चक्रामबहिःस्थितं ॥ रुद
मानंतदापापंविलल्लापमहारवं ॥३३॥ एतत्तदंगमासाद्यलब्धसंज्ञोब्रवीत्सतं ॥
सिंधुरउवाच ॥ कथंरोदसिकिंभूतंलग्नानिंमाकुरुतद्वयं ॥३४॥ असंगंतेमया
दत्तंब्रूहितथ्यंमनोगतिं ॥ पार्वत्युवाच ॥ तदंगेहिचिरंस्थित्वाइदानींप्रच्छतेम
या ॥३५॥ यास्यामिस्वर्गंहंसिंधोतीर्थस्यास्यप्रभावतः ॥ पापमोचनमेतद्धि
तस्माद्यास्यामिभूपते ॥३६॥ एवमुक्त्वातदातूर्णंयज्जीर्णंपापिनंवपुः ॥ पू
र्णकामस्तदासिंधुर्निर्गतःकुंजमध्यतः ॥३७॥ वल्कलांतेन आक्षिप्यान्यचौ
त्यानिवर्त्तते ॥ दृष्टस्तदासिंधुराज्ञोस्यंजगामाश्रमंप्रति ॥३८॥ प्राप्तराज्यः
श्रियायुक्तोभुक्त्वाभोगान्यनेकधा ॥ पुनश्चासौमहाराजातपस्तप्त्वादिवंग
तः ॥३९॥ तेनैवपापमोचेनइतिहासंमयोदितं ॥ पापमोचेनरःस्नात्वाश्र
द्धयासहितोपिसः ॥४०॥ पापमुक्तोभवेन्मर्त्योनात्रकार्याविचारणा ॥४१॥

॥श्री॥
॥१६॥

31

इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदुरगिरिमाहात्म्ये अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥ शंभुरुवाच ॥ तस्यप
श्चिमदिग्भागेकिंदूरेपिहितिष्ठति ॥ तपस्तपतितत्रस्थोशंखोनाममुनीश्वरः ॥
शंखाश्रमंततोगछेत्स्नानंकुर्यात्सरोवरे ॥ शंखतीर्थेनरःस्नात्वादद्याद्द्विसांक
मंडलुं ॥ २ ॥ कौपिनयुगलंकंथांकार्प्यवस्त्रमुपानहौ ॥ भोजनंमधुपुष्पाणिपादा
भ्यंगंस्वयंकरे ॥ ३ ॥ एवंकरोतियोमर्त्योसनित्यंविंदतेफलं ॥ संयात्मनाऽपयंस्था
नंयज्ञस्नाननिवर्त्तते ॥ ४ ॥ तत्रतत्सकलंकार्यंवक्तव्यमन्यथाक्वचित ॥ तत्तीर्थं
मोक्षदंनॄणांकथनीयंनकस्यचित् ॥ ५ ॥ पार्वत्युवाच ॥ शंखतीर्थस्यमाहात्म्यंश्रु
तंदेवमयाविभो ॥ ६ ॥ पापारियत्त्वयाप्रोक्तंतीर्थंपुण्यप्रदायकं ॥ ६ ॥ दृष्ट्वापापा
त्प्रमुच्येतस्मिंसोदंप्रिययाहरिः ॥ इयंतीर्थंमयादेवनश्रुतंमोंधकांतक ॥ ७ ॥
यत्समात्प्रियादेवकथयस्वममाग्रतः ॥ भैरवउवाच ॥ नकस्यचित्त्वयाख्या ॥श्री॥
॥श्री॥ तंतीर्थंपापारिस्वः प्रिये ॥ ८ ॥ इदानींसंप्रवक्ष्यामिइतएहिममप्रिये ॥ पश्चिमेत ॥

स्यसंलग्नेरएकपंक्त्यातुविद्यते॥९॥ दृष्ट्वापुनंतिसर्वेपिपापिष्ठाःपापकारिणः॥इ
तिहासोमयाज्ञातोतीर्थतस्यतवानघे॥१०॥ आसीत्पुराधुंधुनामाब्रह्मदत्तोवरो
नृपः॥यज्ञदानपतिर्दक्षःप्रजापालनतत्परः॥११॥ कदाचित्ससभामध्येउपविश्य
सुखासने॥ अमात्यैरावृतैःप्राप्तैरेभिःसहचपार्थिवः॥१२॥पुरोहितैर्ब्राह्मणै
श्चपुरस्थस्यइनाऽपरः॥ नानाविनोदसंहृष्टःअर्द्धांगेतुस्तुनिश्चलः॥१३॥एत
स्मिन्नंतरेगोरिजातंकौतुहलंमहत्॥ चिवक्रोब्राह्मणोनामभृगुवंशसमुद्भ
वः॥१४॥ लक्षमेकंतपस्तप्तंवर्षस्याग्रमतंद्रितः॥हिमालयेमहादेवित्वगस्थि
नासमन्वितः॥१५॥ शिरंमुखंकटिंहस्तौपादयोरुभयोरपि॥ लोलाक्षंनाम
संक्रुद्धंपिशाचंवदतिकश्चित्॥१६॥ प्राप्तस्तत्रमहातेजाःकोटिसूर्यसमद्युतिः॥
ददर्शतंद्विजंराजाउत्थायसहसाप्रहृष्टः॥१७॥ निवेद्यआसनंतस्मैपृष्टातंकुश
लंस्वयं॥ मधुपर्कंहुतंतस्यगांनिवेद्यपयस्विनीं॥१८॥राजोवाच॥धन्यो

॥श्री॥
॥१७॥

॥श्री॥
॥१७॥

33

हंहतकृत्योहंमंगलंमेभविष्यति ॥ इदंराज्यंश्रियायुक्तंसप्तांगंतेददाम्यहं ॥१९॥
त्रिवक्रउवाच ॥ भुंक्ष्वराज्यंमयादत्तंदेहिआज्ञांममानघ ॥ राजोवाच ॥ मुक्तोसा
ज्ञादद त्यन्येंआत्मानांविदद्दामिते ॥२०॥ नृपतेर्वचनंश्रुत्वासप्रदीप्तोद्धतात्रा
वत् ॥ शापंगृहाणपापिष्टदत्तादानंविधीयते ॥२१॥ महापापसमायुक्तोसर्वं
त्वंमेतपोबलात् ॥ प्रक्षाल्यपादावाचम्यसंगृहीत्वाजलंकरे ॥२२॥ मयातपःकृतं
यद्वैतेनपापीजलोदरी ॥ भुविख्यास्यसिपापिष्टनोपकारःकृतोमम ॥२३॥ इत्यु
क्त्वामंत्रिभिःसोथपपाततत्पदांतिकं ॥ गतक्रोधस्तदातेनधुंधुनाब्राह्मणंप्रति ॥
॥२४॥ अनुग्रहःकृतस्तेनत्रिवक्रेणमहात्मना ॥ विचार्यमनसातेनवाक्य
मुक्तंनृपंप्रति ॥२५॥ त्रिवक्रउवाच ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठनृपतेयथाशप्तोमयानघ ॥
तथैवनृपतेप्याप्सोममद्वाक्यान्नृपोत्तम ॥२६॥ राजोवाच ॥ यदितुष्टोसिमेब्र ॥श्री॥
॥श्री॥ ह्मन्नाशंयातुजलोदरं ॥ त्रिवक्रउवाच ॥ नान्यथाममवाक्यंवैशापतस्तेनृपो

॥सु॥

त्तम॥२७॥एनसोगघ्रतेतूर्णंतद्वदामिमहीपते॥दुर्वासाःसांप्रतंयत्रतपस्यु
ग्रेव्यवस्थितः॥२८॥पापारिसंज्ञकंतीर्थंसिंदूरस्यसमीपतः॥अत्यद्भुतंहृतंतेन
लयाब्रह्मर्षिणानृप॥२९॥व्याधिंपापंदारिद्र्यंचतत्रस्नानेननश्यति॥पापारि
णिचयःस्नातित्रयंतत्रसविद्यति॥३०॥एकैकंक्षीयतेराजन्युगादौमल्यमक्ष
यं॥कृतेतत्रत्रयंनश्येतद्वापरेत्त्वघमंतिकं॥३१॥कलौचकेवलंपापंदुर्वासवच
नान्नृप॥गच्छशीघ्रमहाबाहोसिंदुराद्रिमकल्मषं॥३२॥पापारिवारिणितस्य
पापंतत्रविमोक्ष्यसि॥धुंधुरुवाच॥सिंदुरोविद्यतेकुत्रसनज्ञातोमयाविभो॥
॥३३॥कादिशासाद्विजश्रेष्ठकियंतियोजनानिच॥एतत्सर्वंसमासेन
यथावद्वक्तुमर्हसि॥३४॥त्रिवक्रउवाच॥शतत्रयंयोजनानिदक्षिणाशा
त्वरिंदम॥विंध्यस्यदक्षिणेपार्श्वेसमीपेनंदिवर्द्धनं॥३५॥गौतमस्याग्नये
कोणेईक्षतेकुंभजेनवै॥दुर्वासाआश्रमंपुण्यंत्वहितार्थमधारितत्॥३६॥

॥श्री॥
॥१८॥

॥श्री॥
॥१८॥

मयातत्कथितंसर्वंगछतत्रसुनिश्चितं ॥ इत्युक्तंतस्यवैराजागछामित्वस्यआ
श्रमं ॥ ३७ ॥ अथाज्ञामानिनस्तेनधुंधुनाधर्मचारिणा ॥ दत्वाराज्यंसुतस्याशु
मंत्रिणेतुनिवेदयेत् ॥ ३८ ॥ नृपः कंचुकमादायनिर्गछन्दक्षिणांदिशं ॥ ज्ञातो
दरंमहज्ज्ञातंसजगामशनैःशनैः ॥ ३९ ॥ क्षुपिसार्दितः स्फीतो अध्वनः श्रम
कर्षितः ॥ क्रमेणाक्रमतेपंथाः अभिगछन्त्रातत्रयं ॥ ४० ॥ विंध्याचलमथोल्लं
घ्यदक्षिणाशामनुव्रजेत् ॥ व्याघ्रपादाश्रमंप्राप्यतेनदृष्टेमहामुनौ ॥ ४१ ॥ राज्ञोवा
च ॥ अस्यदक्षिणपार्श्वेद्रिः सिंदुरः कुत्रतिष्ठति ॥ कथयस्वमहाभागपीडित
स्यममप्रभो ॥ ४२ ॥ व्याघ्रपादउवाच ॥ पश्यत्वमुन्नतंशृंगंसिंदुरस्यनृपोत्तम ॥
यंदृष्ट्वापातकंनास्तियत्नतोयोजनद्वयात् ॥ ४३ ॥ एवमुक्तोद्विजेनाथनिर्गतो
सौनृपोत्तमः ॥ व्याघ्रपादाश्रमंत्यक्ताप्रविवेशालपंगिरिं ॥ ४४ ॥ बह्वृचांय ॥श्री॥
॥श्री॥ जुष्टांघोषैःस्वविद्यासामगायिनी ॥ अथर्वणैरोमिरार्येरंकितंहोमगंधिभिः ॥ ४५ ॥

फलितंपुष्पितंरम्यंपापंराज्यस्यवर्जितं॥लोभादिदोषरहितंप्रसन्नंविपुलायतं॥
॥८६॥कोहंकस्मिन्नहंयातोकिंकारणमकारणं॥अवस्थामीदृशींप्राप्य आत्मा
नंतेनविस्मितः॥८७॥नदृष्ट्वाकस्यचित्तेनत्रजंगत्वास्यवेश्मवत्॥पापारिवारि
तंदृष्ट्वानिवर्त्तित्वाद्विनिर्गतः॥८८॥यावन्नालोकितंतेनतत्तीर्थसलिलंशिवं॥
तावद्गत्वास्मृतिंलब्ध्वासंवृतंकथयंमया॥८९॥पुनश्चास्तोनिवर्त्तित्वागतापापारि
सन्निधौ॥दृष्ट्वातत्सलिलंतेननिवृत्तेनसुदुर्लभं॥९०॥गत्वातत्रपुनःसोप्यलब्ध
संज्ञोब्रवीदिदं॥राजोवाच॥शरण्योहंशरण्योहंपापारेभूतलेलवे॥९१॥प्रवेशो
त्रनलब्धोहंपापोहंव्याधितोभृशं॥इदमंतरमासाद्यजातंतत्रमहद्भुतं॥९२॥
उदरंतस्यराज्ञोथगर्जितंतद्भयानकं॥आकुलंव्याकुलीदृत्याभित्वाधारापिनिर्ग
ता॥९३॥कल्कलाशास्त्रमंडूकाकर्कटाज्वालमानलाः॥रूपमाफल्कमाछिन्न
बालाश्रामाहिनिश्चितः॥९४॥उदराच्चमुखान्तूर्णंनिर्गतंशोणितंबहु॥प

॥श्री॥
॥१९॥

॥श्री॥
॥१९॥

37

पातमूर्छितस्तत्रानिःसंज्ञः सोभवत्तदा ॥५५॥ लब्धसंज्ञस्ततः सोपिउत्थायस
हसाप्यद्रिं ॥ उदरंनिस्ससंज्ञा तं ततोराजाब्रजन्पुनः ॥५६॥ सकंचुकोतिमग्नोसोपी
ततोयंयथाधृतिः ॥ संत्यक्ताव्याधितःपापैर्यथासर्पेणकंचुकं ॥५७॥ दृष्ट्वात्मानंवि
धूतंचनिरस्तोरोगपातकैः ॥ प्रक्षाल्यकंचुकंत्यक्तायातोवैपश्चिमांदिशं ॥५८॥ त
त्रस्नात्यापुनःप्रोक्तः कंचुकोत्रततःस्मृतः ॥ बहुवापीस्ततःप्राप्यसंग्रामेनंदिवर्द्ध
ने ॥५९॥ हृष्टस्तुष्टस्तदाधुंधुर्दुर्वासससमुपागतः ॥ स्नानंकृत्वातुविधिवत्धुंधुना
तत्रकार्त्तिके ॥६०॥ प्रणिपत्यहृष्टतुष्टः सजगामपुरंप्रति ॥ प्रणिपत्ययथान्यायंदु
र्वासंरुद्रमद्विजं ॥६१॥ धुंधुरुवाच ॥ त्वत्प्रसादाद्ब्रह्मरूपमुक्तस्तस्मात्क्षणाद्विजो ॥
इदानींतत्रतिष्ठामियदिमेनुग्रहस्तव ॥६२॥ कारुण्यान्नुग्रहंनाथजानेहंनैवसं
न्नायः ॥६३॥ इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदुरगिरिमाहात्म्येदुर्वासतीर्थपापारिवर्णनं
॥श्री॥ नामनवमोध्यायः ॥९॥ ईश्वरउवाच ॥ संलग्नंतस्यतीर्थस्यकुंडमास्तिस्त्रुगोम ॥श्री॥

38

नं॥ तदहंपापिनांपापंसमर्थंचातिपावनं॥ १॥ लक्षितंलक्ष्यतोवृद्धैश्चतुरस्त्रंप्रमा
करं॥ अधस्थंवन्हिमासिसंस्थुडंकुर्वंतिपापिनां॥२॥ पार्वत्युवाच॥ कस्मादधस्थि
तोवन्हिःकुंडेस्मिसद्भवप्रभो॥ अधस्थःपावकस्तत्रउर्ध्वतोयंप्रतिष्ठितं॥३॥ स्यकौ
तुकंजगन्नाथतथ्यंमेब्रूहिशंकर॥ ईश्वरउवाच॥ पुरा तसंतपस्तेपेक्रोधाग्नि
र्नामवैद्विजः॥४॥ सहस्रैःषष्ठिभिर्वर्षैस्तपस्तसंभयानकं॥ लोकत्रयंततोव्या
संप्रज्वलत्वंतंहुताशनं॥५॥ ततःसुराभयाद्भीताइंद्राद्याःसुरसत्तमाः॥ गत्वा
विज्ञापयामासुब्रह्माणंप्रपितामहं॥६॥ इंद्रउवाच॥ रसातलादिपातालंभूर्भुव
स्वश्चैवप्रभो॥ मरुज्ञानतपस्तप्तंत्वयास्पृष्टंज्वालातपले॥७॥ स्त्वयाव्याप्तमिमंतो
लसर्वंत्वत्तायांसकथंविभो॥ त्वत्प्रतिष्ठावयंनाः यत्राहिमांशरणागतं॥ ८॥
असह्यंतंत्वयाप्राप्यमन्यतेनश्वरस्थितं॥ स्वतेजसाजनान्लोकान्त्यक्तुंमांक
रुणांविभो॥९॥ एवाहंपरमासाद्यलोकानरक्षपितामह॥ पितामहउवाच॥ कुत्रा

॥श्री॥
॥२१॥

॥श्री॥
॥२०॥

एकस्तपस्तेपेव्याप्तंयेनजगत्त्रयं॥१५॥ तत्सर्वंब्रूहिमघवन्ख्यास्यामितस्य
दर्शनं॥ इंद्रउवाच॥ क्रोधाग्निर्नामदेवेशतपस्तपतिवैद्विजः॥१६॥ उग्रंतेनत
पस्तप्तंव्याप्तंलोकत्त्रयंध्रुवं॥ इतींद्रवचनंश्रुत्वासर्वलोकपितामहः॥१७॥ आ
गतःसर्वदेवैश्चक्षणेनतस्यसमीपतः॥ उच्चैःश्रवाब्रह्मवाक्यंतपस्तप्तंसंहरेति
वै॥१८॥ स्वंस्वंविमानमारुह्यस्तुतिवादंप्रचक्रिरे॥ अंतर्मुखस्ततोविप्रोवा
ह्यंकिंचिन्नविंदति॥१९॥ उद्बोधस्तुतिवादेन आहूयब्रह्मशासनात्॥ वरंब्रू
हिवदैष्यामिअहद्यमनसाकिल॥२०॥ तेनेदंनामविख्यातंज्ञातंतेद्विज
सत्तम॥ क्रोधाग्निरुवाच॥ यत्त्वंहिदातुकामोवै अस्माकंप्रत्यनुग्रहः॥२१॥
तदात्वंमघरीरस्थंक्रोधाग्निंसंप्रयच्छच॥ दर्पिणातेनसंक्रोधादग्निदे
॥श्री॥ हस्थितंमम॥२२॥ मनसाचिंतंकुंडंमध्यस्थंवन्हिमास्थितं॥ क्रोधाग्निस्तु ॥श्री॥
ति

40

तत्रखंक्षिप्तोवैपत्यमुपरोऽस्थितं ॥ २३ ॥ क्रोधाग्निंपतितंदृष्ट्वासव्यदक्षि
णपाणिना ॥ अस्मलेदक्षिणेपाणौसृष्टोग्निर्यालितंगतः ॥ २४ ॥ तोयंपू
र्णासुगंधीरंभुद्वंस्यस्वमलापहं ॥ चतुरस्त्रंमहाकुंडंदृष्ट्वासुमुदिरे
सुराः ॥ २५ ॥ क्रोधाग्निरहितोपि विप्रंदृष्ट्वाशांतमगर्वितं ॥ विधूमोपा
वकोयद्वाभवेत्पूर्णाहुताशनः ॥ २६ ॥ तथासंभाषितोविप्रोऽक्रोधस्य
समीपतः ॥ वरंब्रूहिवदास्यामिशांतास्तेस्तुसुरोत्तमाः ॥ २७ ॥ शांता
त्मोवाच ॥ यदितुष्टास्तुमेदेवाब्रह्मेंद्रास्तुसुरोत्तमाः ॥ २८ ॥ नाम्नाभव
तुकुंडस्यपापाहंतलतन्मतं ॥ ममकुंडेमहापापीगुरुतल्पोद्विजोत्स
लः ॥ २९ ॥ गोघ्नोवाबालघातीच अगम्यागमलंपटः ॥ क्रूरयोनिर्मद्य
पीचस्तेयश्चविशेषतः ॥ एतेचान्येचबहवः स्नात्वाप्तताक्षयंग
ताः ॥ ३० ॥ तुलाचार्यस्यदिनेप्राप्तेयः स्नातिविधिवन्नरः ॥ दानंपिंडप्र

॥श्री॥
॥२१॥

॥श्री॥
॥२१॥

41

दानंचश्राद्धंचापितॄतर्पणं ॥३१॥ यत्फलंप्राप्यदेहे वै तत्सर्वंब्रह्मणोर्पणं।
पुरंदरपुरंप्राप्यसयातिब्रह्मणः पदं ॥३२॥ ईश्वरउवाच ॥ क्रमात्प्राप्तं
वरारोहे सन्मुखंगुरदक्षिणे ॥[illegible]॥ पुष्करंनामविख्यातंत्रिषुलोके
षुविश्रुतं ॥३३॥ सर्वेसमुद्राःसरितस्तीर्थानिजलदानदाः ॥ नित्यंस्ना
तिनरोभक्त्या त्रिसंध्यंप्रतिवासरं ॥३४॥ पार्वत्युवाच ॥ हिमालयेत्व
न्द्वासस्थलीयंज्येष्ठपुष्करं ॥ आगतंतत्रवल्केन अहोचित्रमिदंयथा ॥
॥३५॥ कस्मात्त्वत्रागतोःस्रोवैइत्याचक्ष्वसुरेश्वर ॥ ईश्वरउवाच ॥ नि
त्यस्नातिप्रियंतत्रतीर्थानिसकलान्यपि ॥३६॥ मुनयश्चाश्रमंयांति
सुद्धंकुर्वंतिपापिनां ॥ अनेनैवप्रकारेणपुष्करेप्यचितिर्मतं ॥३७॥
अथधारादितंदृष्ट्वा आत्मानंपुष्करेणहि ॥ गत्वाविज्ञापयामासब्र ॥श्री॥
॥श्री॥ ह्माणंचतुराननं ॥३८॥ प्रदक्षिणाभिवादंचस्तुतिंचक्रुनिबोधसा।

पुष्करउवाच ॥ पापभारं महज्जातंत्रातारंत्वामिहागतः ॥ ३४ ॥ अस्माकंनास्ति
चान्यैवैयस्यमत्वानिवेदयेत् ॥ तस्मात्त्वंहिप्रजानाथनिग्रहानुग्रहक्षम ॥ ३५ ॥
प्रजापतिरुवाच ॥ जन्मप्राप्तंमहापुंसाधर्मत्राणायकारणात् ॥ नारायणस्वयं
यंप्रादुर्त्रातायोहिपयोन्धिः ॥ ३६ ॥ स्वंजातोस्तिमहाभागेसन्नागंसहपर्वते ॥
यत्नागतोदशग्रीवंसपुत्रैंसहराक्षसैः ॥ ३७ ॥ रक्षद्ध्यसौपापोवःशेतेनरसं
शयः ॥ सपश्यतिमहावीरोधीरःसिंदूरपर्वते ॥ ३८ ॥ गतस्तत्रसमालिष्ठन्नरा
मश्चसहलक्ष्मणः ॥ एकदाहनुमान्सार्द्धंसीतयाचस्वनिश्चितं ॥ ३९ ॥ सिंदु
रस्यवरेशृंगेसमीपेतिष्ठदक्षिणे ॥ स्वंगमिष्यतितत्रैववसिष्ठेनापिनोदितः
॥ ४० ॥ ब्रह्मणाप्रेषितस्तत्रआशुगच्छास्थिरोभव ॥ सत्त्वयापृष्टतेदेवितादिदंपु
॥श्री॥ ष्करंहयं ॥ ४१ ॥ इतिश्रीपद्मपुराणेसिंदुरगिरिमाहात्म्येदशमोध्यायः ॥ १० ॥ ॥श्री॥
॥२२॥ पार्वत्युवाच ॥ कस्माद्रामोमहाबाहोससीतोसहलक्ष्मणः ॥ कस्मात्त्वका ॥२२॥

रणांतश्चआगतोसौतपंगिरिं ॥१॥ विस्तरेणमयाश्रोतुमिच्छामिचरितंविभो
॥श्रूयतेतन्मयादेवचरितंराघवस्यच ॥२॥ सुरम्यंयत्रतत्रैवअहोकस्यन
रोचते ॥ अहिअहित्वयाशीघ्रंमोत्सुक्यंपर्वतेमम ॥३॥ ईश्वरउवाच ॥ हत्वा
रणेदशग्रीवंससुतैःसहबंधुभिः ॥ अभिषिंच्यचलंकायांयौवराज्येविभीष
णं ॥४॥ आश्वास्यदेवताःसर्वासीतांप्राप्यमहासतीं ॥ अभिषिंचत्कपीन्सर्वा
न्स्वस्वस्थानेविभागशः ॥५॥ पुनर्जगामसहृष्टास्यापुरींचकपिभिःसह ॥
आरूढःपुष्पकंसर्वेअयोध्यांप्राप्यतत्क्षणात् ॥६॥ महोत्सवेमहज्जाते
हृतंतैरसुरैर्वरैः ॥ ददर्शभरतस्तत्रशत्रुघ्नश्चमहाबलः ॥७॥ राघवंतेन
मस्कृत्यजानकींलक्ष्मणंचवै ॥ वसिष्ठप्रमुखाविप्राराघवेणनमस्कृताः
॥८॥ प्रविवेशततोऽयोध्यांसद्रागजंतिदिग्गजाः ॥ देवदुंदुभिवादित्रैर्नृत्यगी
तमनोहरैः ॥९॥ प्रतिहारश्चपद्मंदिंडोब्रह्माशांतिमलैस्तथा ॥ ऋग्यजुःसामनिर्घोषैः

॥श्री॥

यो
॥श्री॥

KKSU LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1802
Dist Nagpur

```
[OrderDescription]
,CREATED=19.10.20 11:09
,TRANSFERRED=2020/10/19 at 11:16:06
,PAGES=44
,TYPE=STD
,NAME=S0004151
,Book Name=M-1802-SINDUR GIRIMAHATMAY
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
```

```
FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,
```